
Sterkt skyts mot pasientbropenger

AKTUELT

KARI RONGE

Email: kari.ronge@legeforeningen.no

Tidsskriftet

«Tøv», «hårreisende» og «hinsides all fornuft» er karakteristikk fra medisinsk og helseadministrativt personell. Men også fra politisk hold er det stadig flere kritiske røster, som heller tar til orde for å bruke pengene på behandling i Norge.

Olav Gunnar Ballo

Allerede i ukene før jul økte kritikken mot stortingsvedtaket i styrke. Tilbakemeldinger fra lokal- og sentralsykehus til de respektive fylkeshelsesjefer over det ganske land konkluderte like ens: De skulle heller hatt pengene selv, for å utnytte ledig operasjonskapasitet. Dessuten uttrykte sykehusledelsene skepsis overfor uavklarte spørsmål knyttet til komplikasjoner, forsikringsordninger, språkproblemer og etterbehandling av pasientene.

Men også helsepolitikere på fylkesplan har reagert kraftig, og omtaler stortingspolitikernes vedtak som forhastet. Helsekomiteen i Østfold fylkeskommune har krevd nærmere redegjørelse for hvilke konsekvenser operasjonene i Tyskland vil få, før de gir klarsignal til utenlandsbehandlingen. Utvalgslederen fra Senterpartiet mener milliarden kunne ha vært brukt mer fornuftig i Norge og stiller spørsmål både ved den økonomiske gevinsten og ved forekomsten av bakteriesmitte etter operasjon i utlandet.

En rekke medieoppslag fra andre kanter av landet forteller om det samme, og at kritikken deles av administrativt personale. Fylkeshelsesjef Per Roland i Sogn og Fjordane mener det er feil å bruke 1 milliard kroner på å sende norske pasienter ut av landet, samtidig som pengemangel hindrer utnytting av ledig kapasitet i norske sykehus. Kåre Michelsen, sjeflege ved sentralsykehuset i samme fylke, har også kritisert ordningen i kraftige ordelag idet han mener behandlingen i utlandet vil gå utover pasientbehandlingen her hjemme.

Hals-over-hode-vedtak

Arbeiderpartiet ble stående alene 14. november i fjor, da Stortinget fattet sitt vedtak. Representanter fra de øvrige partier tok til orde for å gjøre noe med de uverdige pasientkøene, og kjøp av operasjoner utenlands ble løsningen. Siden er milliarden omtalt som helseminister Tore Tønnes bevilgning, til tross for at han i flere fora målbar sterke motforestillinger. Han ønsket å utsette vedtaket til den ordinære behandlingen av statsbudsjettet for 2001, og delte sine partifellers bønn om nærmere utredning.

I etterkant har også andre rikspolitikere angret seg, blant annet etter anklager om et hals-over-hode-vedtak fra medisinske fagmiljøer. Stortingsrepresentant fra Finnmark, Olav Gunnar Ballo (SV), slo kontra like før jul, og åpnet for at pengene heller kan benyttes ved sykehus i Norge med ledig operasjonskapasitet.

– Når det viser seg i ettertid at det er restkapasitet ved norske sykehus, må vi sikre at denne muligheten kan benyttes, sier Ballo, som dagen før Stortinget tok juleferie leverte inn et såkalt Dokument 8-forslag. Dette regner han med kan være ferdigbehandlet i løpet av et par måneder, og åpne for at pasientbropengene også kan brukes i Norge, basert på et anbudsprinsipp.

SV-politikeren spiller ballen tilbake til ledelsen ved norske sykehus, og hevder at Stortinget ikke ble gjort kjent med ledig operasjonskapasitet forut for milliardvedtaket:

– Jeg angrer ikke på hva vi besluttet. Denne saken har vært nyttig for å synliggjøre tilstanden ved norske sykehus, ved at vi har fått dokumentert at det finnes både kapasitet og kompetanse innenfor landets grenser dersom man er villig til å ta denne i bruk.

Samtidig er det bedrøvelig at politikerne ikke får en mer presis og edruelig virkelighetsbeskrivelse fra fagmiljøene, mener Olav Gunnar Ballo, som selv er lege. – I ettertid har jeg fått mange henvendelser, blant annet et fornuftig brev

fra Norsk Ortopedisk Forening. I tillegg har motforestillinger fra infeksjonsmedisinere gitt klare signaler til at Stortinget bør omgjøre vedtaket, sier han.

Nå har stortingsrepresentanten vedlagt brevet fra ortopediforeningens leder i den videre saksbehandlingen, i håp om at andre par-tier vil snu på flisa. Men inntil Stortinget eventuelt sier ja til at milliarden kan brukes til behandling av køpasienter innenlands, vil de som i dag jobber med den praktiske tilretteleggingen av pasientbroen forholde seg til Stortingets pålegg, får Tidsskriftet opplyst i Rikstrygdeverket og Sosial- og helsedepartementet.

Publisert: 20. januar 2001. Tidsskr Nor Legeforen.

© Tidsskrift for Den norske legeforening 2026. Lastet ned fra tidsskriftet.no 26. mars 2026.